

עת"א 28711/07/21 - מגדי אבו דוויח נגד הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש דרום וירושלים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 28711-07-21 אבו דוויח נ' הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש דרום וירושלים
ואח'
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופט דוד גדעוני
העותר	מגדי אבו דוויח
נגד	
המשיבים	1. הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש דרום וירושלים 2. מדינת ישראל

פסק דין

לפני עתירת אסיר נגד החלטה מיום 13.6.21 בדבר הפסקת עבודות שירות שהוטלו על העותר ועל ריצוי יתרת עונשו במאסר.

רקע עובדתי

1. ביום 18.11.20 נדון העותר בבית משפט השלום בירושלים לעונש מאסר לריצוי בעבודות שירות לתקופה של שלושה חודשים בניכוי ימי מעצרו (ת"פ (שלום י-ם) 9499-05-19, כבוד השופט ד' גבאי ריכטר). בגזר הדין, שניתן במעמד העותר, נקבע כי על העותר להתייצב ביום 13.12.20 לריצוי עבודות השירות, שנקבעו לביצוע בבית חולים הדסה הר הצופים, וכי אם לא ישתף פעולה יופקעו העבודות למאסר. העותר התחייב לפני בית המשפט למלא את כלל חלקי גזר הדין.

2. מתגובת המשיבים והמסמכים שצורפו לה, כמו גם ממסמכים נוספים שהוצגו במהלך הדיון בעתירה, עולה התמונה הבאה:

3. העותר לא התייצב במועד שנקבע, 13.12.20. בשיחה שנערכה עמו באותו היום ציין כי לא ידע על המועד. העותר התייצב ביום 15.12.20 (תרשומת, נספח א' לתגובה).

4. במהלך חודש דצמבר 2020 עבד העותר 6 ימים, נעדר 6 ימים ללא אישור (יום אחד נעדר באישור הממונה).
עמוד 1

המשיבים הסבירו כי העותר התייצב לעבודה ב-9 ימים ומתוכם הוכרו לו 6 למרות שגם בימים אלה לא השלים את מכסת השעות הנדרשת במקום העבודה הנדון (7 שעות), וברובם לא השלים אף את המכסה המינימלית הקבועה בחוק (6 שעות, ס' 51(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977).

5. ביום 21.12.20 נערכה לעותר שיחת הבהרה במהלכה הובהר לו כי הוא מחויב ל-7 שעות עבודה ביום וכי בכל מקרה יום עבודה של פחות מ-6 שעות, גם באישור מפקח, לא יובא במניין. העותר אישר כי הוא מבין את הדברים והתחייב להגיע בזמן ולצאת בזמן (תרשומת, נספח א' לתגובה).

6. במהלך חודש ינואר 2021 התייצב העותר ל-3 ימים בלבד תוך שהוא נעדר ימים רבים ללא אישור.

7. מהתרשומות שהוצגו צוין כי ביום 14.1.21 נערכה שיחת טלפון עם העותר על רקע אי התייצבותו לעבודות. העותר אמר כי אינו מגיע בגלל הסגר אף שצוין כי בשבוע שקדם לכן התייצב לעבודה למרות שגם באותה עת היה סגר. עוד הובהר לעותר כי אינו ממלא כנדרש את שעות העבודה חרף שיחה קודמת שנערכה עמו בעניין. על רקע זה צוין שהעותר מוצא מהדסה הר הצופים (תרשומת, נספח א' לתגובה).

8. נוכח הליקויים האמורים בתפקודו נערך שינוי בשיבוץ העותר כך שביום 29.1.21 הופסקה העסקתו בהדסה הר הצופים ותחת זאת הוא שובץ לעבודה בבית חולים הדסה עין כרם החל מיום 30.1.21.

9. במהלך חודש פברואר 2021 התייצב העותר ל-11 ימי עבודה בלבד ונעדר ימים רבים ללא אישור. המשיבה ציינה כי בימים שבהם התייצב העותר לעבודה הוא לא עמד במכסת השעות הנדרשת במקום העבודה אף שעבד מעל ל-6 שעות. נראה כי ימים אלה הוכרו לעותר.

10. במסמכים שצורפו צוין כי ביום 8.2.21 נערכה לעותר שיחת בירור נוספת (טופס שיחה צורף כנספח ב' לתגובה, אף שלא הובאו שם פרטים).

11. במהלך חודש מרץ 2021 התייצב העותר ל-3 ימי עבודה בלבד. המשיבה ציינה כי העותר לא עמד במכסת השעות הנדרשת במקום העבודה.

12. ביום 2.3.21 נערכה לעותר שיחת בירור נוספת. לעותר הובהר כי הוא זומן לשיחה נוכח תפקודו הלקוי מאד ופורטו בפניו נתוני היעדרויות כמו גם כי הוא מאחר באופן קבוע ויוצא מהעבודה מוקדם שבשל כך נפסלים לו ימי עבודה. העותר השיב שהוא מצטער וכי הוא מבטיח להגיע בכל יום על מנת לסיים את שהוטל עליו. לעותר הובהרו הכללים והנהלים, ניתנה לו הזדמנות לחזור למקום ההעסקה, תוך שהוזהר ב"אזהרה חמורה מאד" כי במידה וימשיך להיעדר יקבל זימון לשימוע. העותר חתם בחתימת ידו על גבי טופס שיחת הבירור (טופס שיחה, נושא את חתימת העותר, צורף כנספח ג' לתגובה; העותר אישר בדיון לפני כי חתם על הטופס אף שניסה למעט מחשיבות העניין

וטען באורח רפה כי "זה לא בדיוק כמו שזה נכתב", ע' 2, ש' 8-10).

13. גם בימים שסמוך לאחר שיחת הבירור המשיך העותר להיעדר מהעבודה (למשל, בימים 7.3.21 - 9.3.21).

14. ביום 10.3.21 במהלך ביקורת שערך המפקח במקום העבודה לא נכח העותר במקום העבודה. בתגובה צוין כי לאחר מכן נצפה העותר חוזר למקום עם שקיות של קניות והתבקש לעזוב את מקום העבודה. בתגובה נטען עוד כי העותר החל לצעוק על המפקח בצורה מאיימת וכי המפקח לחץ על לחצן מצוקה שבעקבות זאת הגיעו מאבטחים למקום. בעתירה טען העותר כי עזב את מקום העבודה באישורו של האחראי במקום על מנת להתלוות לבנו לבדיקה רפואית וכי בשובו היה זה המפקח שתקף אותו מילולית והשפיל אותו (בדיון לפניי הציג העותר אסמכתא על בדיקה רפואית שנערכה לבנו באותו היום).

15. לעותר נמסרה הזמנה להליך שימוע ביום 5.5.21. בהזמנה צוין כי החל הליך של הפסקה מינהלית של עבודות השירות בשל עילות שפורטו. כן צוין שבמעמד השימוע יוכל העותר להעלות טענותיו בטרם יוחלט אם להורות על הפסקת עבודות השירות וכי העותר רשאי להיות מיוצג (נספח ד' לתגובה, נושא את חתימת העותר).

16. בין לבין מהדוחות שהוצגו נראה כי לאחר האירוע האמור מיום 10.3.21 לא חזר העותר למקום העבודה (טענת העותר בדיון, כי המשיך להגיע גם לאחר חודש מרץ אך הדבר לא נרשם הועלתה ללא כל תמיכה).

17. ביום 5.5.21 לא התייצב העותר לשימוע שנקבע לו. השימוע התקיים בהעדרו. בגיליון השימוע פורטו ההיעדרויות והליקויים שלעיל. מהגיליון עולה כי העותר הפסיק להתייצב לעבודות השירות לאחר שנמסר לו מכתב השימוע (גיליון השימוע צורף כנספח ה' לתגובה).

18. ביום 13.6.21 החליטה גונדר איילה חיים, ראש אגף האסיר, על הפסקת עבודות השירות (העתק ההחלטה, נספח ו' לתגובה).

19. ביום 16.6.21 נשלחה לעותר הודעה על ההחלטה באמצעות הדואר. בד בבד הובא הדבר לידיעת העותר באורח טלפוני (נספחים ז'-ט' לתגובה; לעתירה צורפה ההודעה נושאת חתימה של העותר; העותר אישר כי ההודעה נמסרה לו טלפונית אף שטען שהדבר נעשה במועד מאוחר יותר וסמוך לפני הגשת העתירה, ס' 11 לעתירה).

תמצית טענות העותר

20. בעתירה טען העותר, בין היתר, כי ריצה בפועל 50 ימי עבודות שירות; כי ימים רבים נפסלו לו שלא כדין ולעיתים בשל חוסר בדקות ספורות; כי המפקח פעל להתנכל לו, בין בכלל בין באירוע מיום 10.3.21 שבמהלכו השפיל אותו ותקף אותו מילולית; כי לא ניתנה לו הזדמנות להשמיע את טענותיו; כי לא קיבל הזמנה לשימוע; כי לא התאפשר לו

שימוע מול גורם ניטרלי שאינו המפקח; כי ההחלטה בעניינו פוגעת בכללי הצדק הטבעי, אינה סבירה ואינה מנומקת וכי נמסרה לידי בשיהוי.

21. המשיבה חלקה על טענות העותר והציגה את התשתית העובדתית כפי שפורטה לעיל.

22. בדיון לפני השלימו הצדדים את טענותיהם והציגו מסמכים נוספים מעבר לאלה שצורפו לכתבי הטענות.

דיון והכרעה

23. נקודת המוצא לדיון היא כי החלטה בדבר הפסקת עבודות שירות והמשך נשיאת עונש המאסר בין כותלי הכלא נתונה לביקורת שיפוטית, אך היקפה של זו מוגבל לבחינת סבירות ההחלטה. כפי שנפסק "הלכה היא כי בבוא לבחון החלטה בדבר הפסקה מינהלית של עבודות שירות לא יחליף בית המשפט את שיקול דעתה של הרשות בשיקול דעתו שלו, ובחינתו מתמצית בשאלה האם חרזה ההחלטה ממתחם הסבירות" (ראו, למשל, רע"ב 2334/11 בן דוד נ' מדינת ישראל, בפסקה 5 להחלטת כבוד השופט (כתוארה אז) א' חיות וההפניות שם (2.5.2011); רע"ב 618/08 שפובלוב נ' מדינת ישראל, בפסקה 5 להחלטת כבוד השופט ע' ארבל (20.2.2008)).

24. התמונה העולה היא כי ההחלטה בעניינו של העותר לא חרזה ממתחם הסבירות וכי נסמכה על תשתית עובדתית נאותה. העותר לא ביצע את עבודות השירות כפי שהוטלו עליו. לכתחילה לא התייצב במועד שנקבע לו, אף שזה נקבע בנוכחותו במעמד מתן גזר הדין. בהמשך נעדר, פעם אחר פעם, בלא הצדקה. מדובר בהיעדרויות חוזרות בהיקף משמעותי. גם כשהתייצב העותר לעבודה לא מילא את מכסת השעות הדרושה. בשלב מסוים פשוט חדל כליל מלהתייצב. תמונת הדברים נתמכת בבירור בדוחות שהוצגו. כידוע, "היעדרויות מעבודה, איחורים או אי-ביצוע המשימות במסגרת העבודה, עלולים להביא להמרת העונש למאסר מאחורי סורג ובריח" (רע"ב 7441/19 גוטמן נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 להחלטת כבוד השופט ד' מינץ (11.11.2019)). לעותר נערכו מספר שיחות בירור. הדברים הובהרו לו. העותר אף חתם על טופס שיחת הבירור בגדרו ניתנה לו אזהרה (ואין לקבל את ניסיונו למעט או להתחמק ממשמעות הדברים). העותר לא השכיל לנצל את ההזדמנויות שניתנו לו לתקן דרכיו, גם לאחר שניתנה לו הזדמנות נוספת בהצבתו במקום חדש. המסקנה היא שההחלטה נסמכת על תשתית עובדתית הולמת ונראה כי התקבלה על יסוד טעמים ענייניים אותם מוסמכת הרשות להביא במנין שיקוליה.

25. טענת העותר כי לפי "הספירה שלו" התייצב ועבד במשך 53 ימים נטענה באורח סתמי. לא הובא לה כל פירוט או תמיכה. היא עומדת בסתירה בולטת לדוחות הנוכחות המפורטים שהוצגו במהלך הדיון. כך גם הטענות להתנכלות או לפסילה בלתי מוצדקת של למעלה מעשרים ימי עבודה (שאינה מתיישבת עם הדוחות; נוכח טענת המשיבים כי הוכרו לעותר 20 ימי עבודה נראה כי הוכרו לו ימים רבים בהם לא השלים אף את מכסת 6 השעות הקבועה בחוק). גם לטענה שהועלתה בדיון שלפני כי "ידוע" שלשעון הנוכחות "יש בעיות" וכי אינו משקף את שעות העבודה בפועל לא הונחה כל תשתית. בדיון ניסה העותר לתרץ חלק מהתנהלותו במשבר נגיף הקורונה ובכך שפחד להגיע לבית חולים

וליהדבק. גם בטענה זו אין כדי לשנות. היא לא הועלתה לכתחילה בעתירה. לא הוצגה כל תמיכה לכך שהועלתה בזמן אמת בפני האחראים על העותר, או כי העותר פנה למי מהם להתיר לו שלא להגיע או לשנות מקום עבודה. בדיון לפני ביקש העותר להציג מסמכים רפואיים במענה לטענה כי לא קיבל אישורים להיעדרויות. אלא שכלל המסמכים זולת אחד אינם מתייחסים למועדים הרלבנטיים לביצוע עבודות השירות (ובאישור הרפואי מיום 10.3.21 הנוגע לאירוע ממועד זה, אין כדי לשנות מתמונת היעדרויות הכוללת, במנותק מכך שאין מדובר באישור שניתן לעותר מאת הגורם המוסמך להיעדר מהעבודה באותו היום). אין לקבל גם את ניסיונו של העותר לתלות את התנהלותו בתקופות הסגר. זאת, משהעותר ביצע את העבודות לסירוגין, גם בתקופות הסגר, תוך היעדרויות רבות, ללא אישור או הצדקה, ותוך שהוא מעלה את טענותיו באורח ממשי רק בדיעבד (וראו שיחת הברור מיום 2.3.21 שבה לא נזכרת הטענה).

26. בנסיבות העניין אף אין לקבל את טענות העותר כי נפל פגם בהליך השימוע משלא הוזמן אליו. המשיבה הציגה זימון לשימוע שעליו חתם העותר. בדיון לפני לא חלק העותר על טענות המשיבה בהקשר זה ולא התכחש לחתימתו. כאמור לעיל, בהקשר למסמך אחר טען בדיון, בשפה רפה, כי "הוא פשוט רק חתם על הטופס... הוא חתם ובזה זה נגמר" (ע' 2, ש' 8-10). עולה, אפוא, כי לאחר שנערכו לעותר מספר שיחות ברור, ולאחר שהוזהר באזהרה שהוגדרה חמורה, נמסר לו זימון לשימוע בו פורטו העילות בגין נשקלת הפסקת עבודות השירות. העותר ידע איפוא מה הטענות בעניינו. הוא זמן לשימוע. משלא התייצב העותר לשימוע אליו זמן כדן, ובהעדר כל הסבר מניח את הדעת לאי ההתייצבות, לא נפל כל פגם בכך שהתקבלה החלטה בעניינו בלא התייצבות (ראו, עת"א (מחוזי י-ם) 51930-07-19 **דאיה נ' הממונה על עבודות שירות** פסק דינו של כבוד השופט ע' שחם (22.7.19)). דין הוא כי אדם שמרצה את עונש המאסר שלו בעבודות שירות ואינו מתייצב לשימוע אליו הוזמן "...יראו אותו כמי שוויתר על זכותו לשימוע, ואולם הממונה יהיה רשאי לערוך לו שימוע לפי שיקול דעתו" (תקנה 13(ו) לתקנות העונשין (נשיאת מאסר בעבודת שירות), התשע"ב-2011). בנסיבות העניין לא עלה בידי העותר להצביע שגם בהקשר זה נפל פגם בהחלטה בעניינו או שזו חרגה ממתחם הסבירות (למשל, רע"ב 230/19 **מסלה נ' מדינת ישראל** בפסקה 10 להחלטת כבוד השופט א' שטיין (10.1.19)). מה עוד, שגם בדיון לפני לא היו בפי העותר טענות של ממש לגופם של דברים. בשולי עניין זה יוער כי טענת העותר כי היה מקום לערוך את השימוע לפני גורם ניטרלי, אינה ברורה. השימוע נקבע לפני גורם מוסמך שאינו המפקח שהוא שלטענת העותר התנכל לו. מכל מקום בדיון שלפני לא העלה העותר טענות בהקשר זה.

27. בנסיבות העניין אף אין לקבל את טענות העותר לשיהוי במסירת ההחלטה בדבר הפסקת העבודות לידי. הן לגופן משהוצגה תשתית לכך שההחלטה הובאה לידיעתו ימים ספורים לאחר שניתנה (ראו בפסקה 19 לעיל; בדיון לפני לא חלק העותר על הדברים). מכל מקום, אפילו היה העותר מראה כי נפל שיהוי כנטען, בנסיבות העניין ומשלא נפל פגם לגופה של ההחלטה, לא היה בכך כדי להקים טעם להתערבות (ראו והשוו: עת"א (מחוזי י-ם) 48624-07-21 **מסודה נ' שירות בתי הסוהר** בפסקאות 22-21 לפסק דינו של כבוד השופט א' דראל (2.8.21)).

28. לבסוף, העותר טען כי יש לאפשר לו להשלים את ביצוע עבודות השירות נוכח העובדה שמעולם לא היה מאחורי סורג ובריוח ונוכח התקופה הקצרה יחסית שנותרה לריצוי תוך שהצביע על נסיבותיו האישיות ובהן עניינים רפואיים מסוימים שלו ושל בנו. לא מצאתי שיש באלה כדי להצדיק שינוי מהתוצאה. לא נטען ולא הונחה תשתית לכך שהעניינים הרפואיים או הנסיבות האישיות הם כאלה שאינם מאפשרים ריצוי עונש מאסר בין כותלי הכלא. בסופו של

דבר העותר לא ביצע את שהוטל עליו כנדרש ולא ניצל את ההזדמנויות שניתנו לו לתקן זאת. כידוע, "ריצוי העונש בעבודות שירות הינו פריבילגיה הניתנת בידו של הנידון ומהווה חלופה בעלת אופי שיקומי, תחת המאסר בפועל. נידון אשר התנהלותו מלמדת עליו כי אינו נוטל בשתי ידיו ברצינות ובאחריות את ביצוען של עבודות השירות מסתכן באובדן הפריבילגיה האמורה" (רע"ב 8430/09 **אברג'יל נ' מדינת ישראל** בפסקה 11 להחלטת כבוד השופטת ע' ארבל (3.1.10)).

סיכום ותוצאה

29. נוכח כל האמור - העתירה נדחית.

30. העותר ביקש בשלהי הדיון כי ככל שהעתירה תידחה יינתן לו זמן להתארגנות בשל ניתוח מסוים שעליו לעבור במחצית חודש ספטמבר (הוצגה אסמכתא). המשיבים השאירו את העניין לשיקול דעת בית המשפט. בנסיבות העניין אני מורה כי העותר יתייצב לריצוי יתרת עונש המאסר ביום 1.11.21.

31. המזכירות תמציא לצדדים.

המזכירות תסרוק לתיק את המסמכים שהוגשו במהלך הדיון.

ניתן היום, י"ט אלול תשפ"א, 27 אוגוסט 2021, בהעדר
הצדדים.